

Myndigheten för yrkeshögskolan

Resultat av kvalitetsgranskning av konst- och kulturutbildningar 2018

Granskningsrapport | 2018

Förord

I denna rapport presenteras det samlade resultatet av myndighetens kvalitetsgranskningar av konst- och kulturutbildningar under 2018. Innehållet i rapporten är tänkt att bidra till att förbättra och utveckla kvaliteten i utbildningarna, men även fungera som en vägledning och ge stöd i arbetet med att bedriva utbildning med hög och jämn kvalitet.

Jag vill rikta ett stort tack till alla er som har medverkat vid kvalitetsgranskningarna och till er som har arbetat vidare med att åtgärda och utveckla det som har framkommit i samband med kvalitetsgranskningarna. Jag vill även rikta ett stort tack till alla er som gör att konst- och kulturutbildningarna ständigt utvecklas. Min förhoppning är att rapporten ska bidra till att höja kvaliteten generellt inom de konst- och kulturutbildningar som myndigheten ansvarar för.

Hässleholm 6 februari 2019

Inger Nordahl
Enhetschef
Myndigheten för yrkeshögskolan

Sammanfattning

Myndigheten för yrkeshögskolan har i uppdrag att kvalitetsgranska konst- och kulturutbildningar. Under 2018 genomförde vi kvalitetsgranskningar av åtta utbildningar. Den här rapporten sammanfattar våra iakttagelser från kvalitetsgranskningarna av konst- och kulturutbildningar 2018. I rapporten jämför vi även dessa iakttagelser med våra erfarenheter från 2016 och 2017.

Rapporten visar att de kvalitetsgranskade utbildningarna generellt fungerar väl. De drivs av kompetenta utbildningsanordnare och genomförs av yrkeskunniga lärare. Lärande är det av våra tre granskningsområden som fungerar bäst, vilket vi konstaterar för tredje året i rad. För alla kvalitetsgranskade utbildningar 2018 har vi bedömt att utbildningarnas organisering och praktiska och pedagogiska genomförande ger de studerande goda förutsättningar att nå utbildningarnas mål. Flera utbildningar erbjuder de studerande mycket individuell återkoppling vilket myndigheten har bedömt skapar goda förutsättningar för att de studerande ska nå utbildningarnas mål.

Rapporten visar att de kvalitetsgranskade utbildningarna fyller sina respektive syften som konst- och kulturutbildningar, de har samverkan med det omgivande samhället och deras verksamhet fungerar som en del i samhällets kulturyttring.

Samtidigt visar rapporten att nästan alla utbildningar har områden som behöver utvecklas. Överlag liknar dessa utvecklingsområden de som vi identifierade 2016 och 2017. Flera utbildningar saknar en kvalitetsmodell och dokumentationen för olika kursmoment behöver förtydligas så att det tydligt framgår hur olika moment bidrar till utbildningarnas övergripande mål. Vidare behöver flera utbildningar arbeta mer med breddad rekrytering.

Innehåll

1	Inledning	4
1.1	Bakgrund	4
1.1.1	Utbildningarna har ett av tre syften.....	4
1.2	Urval av utbildningar	4
1.3	Metod för kvalitetsgranskning.....	5
1.3.1	Kvaliteten i utbildningarna bedöms utifrån tre områden	5
1.3.2	Varje kvalitetsgranskning resulterar i en rapport.....	5
2	Resultatet av kvalitetsgranskningarna 2018	6
2.1	Åtta kvalitetsgranskade utbildningar.....	6
2.1.1	Flest kvalitetsgranskade utbildningar är högskoleförberedande.....	6
2.2	De flesta kvalitetsgranskade utbildningarna har utvecklingsområden..	6
2.3	Resultat av kvalitetsgranskningar 2016–2018	7
2.4	Lärande	7
2.4.1	Organisering, praktiskt och pedagogiskt genomförande ger goda förutsättningar för studerandes måluppfyllelse.....	8
2.4.2	Samverkan med det omgivande samhället fungerar överlag väl	8
2.4.3	Flest utvecklingsområden handlar om dokumentation av kursmoment	8
2.5	Utveckling och förbättring.....	9
2.5.1	Ändamålsenliga styrelser och ledningsgrupper	9
2.5.2	Heterogena ledningsgrupper kan främja kvaliteten i utbildningarna.....	9
2.5.3	Många utbildningar saknar en kvalitetsmodell	10
2.5.4	Styrelser och ledningsgrupper kan överlag bli mer delaktiga i kvalitetsarbetet	10
2.6	Syfte och bidrag till övergripande samhälleliga mål.....	10
2.6.1	Alla kvalitetsgranskade utbildningar fyller sina syften	11
2.6.2	Alla utbildningar genomförs med hänsyn till hållbar utveckling	11
2.6.3	Uppföljning av vad studerande gör efter avslutad utbildning är viktigt.....	11
2.6.4	Många bedriver arbete för att främja jämställdhet mellan könen	11
2.6.5	Flera kan arbeta mer med breddad rekrytering och mångfald	12
3	Konst- och kulturdagen 2018	13
3.1	Utbildningsanordnarna tyckte att dagen var mycket givande.....	13
4	Utbildningsanordnarnas återkoppling	14
4.1	Utbildningsanordnarna är överlag nöjda.....	14
5	Myndigheten utvecklar metoden för kvalitetsgranskning	15

5.1	Översyn av kvalitetskriterier	15
5.2	Uppföljande kvalitetsgranskningar	15
6	Bilagor	16
	Bilaga 1 – Utbildningar som har kvalitetsgranskats under 2018	16
	Bilaga 2 – Kvalitetskriterier	17

1 Inledning

Myndigheten för yrkeshögskolan har i uppdrag att genomföra kvalitetsgranskningar av konst- och kulturutbildningar. Det främsta syftet med kvalitetsgranskningarna är att bidra till utbildningsanordnarnas arbete med att ha hög kvalitet och goda resultat för pågående utbildningar.

I den här rapporten sammanfattar vi våra iakttagelser från kvalitetsgranskningarna under 2018. Vi jämför även dessa iakttagelser med våra erfarenheter från 2016 och 2017. Vi vill att den här rapporten ska kunna ge stöd och vägledning för utbildningsanordnare som bedriver konst- och kulturutbildningar.

1.1 Bakgrund

Konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar kan få statligt stöd för sin utbildning.¹ Det är enskilda fysiska eller juridiska personer som kan få statligt stöd för att anordna en utbildning.

Statligt stöd innebär att utbildningarna kan:

- ställas under statlig tillsyn
- få statsbidrag
- berättiga de studerande till studiestöd

En utbildning kan ställas under tillsyn (första punkten) utan att vara berättigad till att få statsbidrag eller berättiga de studerande till studiestöd.

De utbildningar som beviljas endast tillsyn är undantagna från vissa krav i förordningen. Det innebär bland annat att utbildningar inte behöver vara inriktade på konstnärlig eller kulturarvsinriktad verksamhet – det kan i stället handla om yrkesutbildning med olika inriktningar på eftergymnasial nivå.

1.1.1 Utbildningarna har ett av tre syften

Konst- och kulturutbildningar med statligt stöd ska bidra till ett av tre syften. I kvalitetsgranskningarna tittar vi på hur väl utbildningarna fyller sitt specifika syfte.

Konst- och kulturutbildningar ska ha ett av nedan tre syften:

- **Högskoleförberedande utbildningar inom det konstnärliga området**
- **Yrkesinriktade utbildningar inom det konstnärliga och kulturella området**
- **Utbildningar inom kulturarvsområdet**

1.2 Urval av utbildningar

Under 2018 har vi genomfört åtta kvalitetsgranskningar av konst- och kulturutbildningar. Besöken på utbildningarna genomfördes i slutet av 2018. Principen för vilka utbildningar som skulle granskas under 2018 var densamma som 2017 – urvalet av utbildningar genomförs med utgångspunkt i en behovsanalys och avser enskilda utbildningar.²

Under 2018 har vi valt att kvalitetsgranska utbildningar som förväntades att ansöka om förnyat statligt stöd 2018. Vi har gjort ett urval av utbildningar utifrån att minst en utbildning ska kvalitetsgranskas hos de utbildningsanordnare som förväntades att ansöka om förnyat stöd. I bilaga 1 finns en sammanställning över vilka utbildningar som har kvalitetsgranskats under 2018.

---

¹ Förordning (2013:871) om konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar.

² Förordning (2011:1162) med instruktion för myndigheten för yrkeshögskolan.

1.3 Metod för kvalitetsgranskning

Kvalitetsgranskningens huvudsyfte är att förbättra kvaliteten i enskilda utbildningar. Ett annat syfte är att kunna ge stödande insatser till utbildningsanordnare. Ytterligare motiv för kvalitetsgranskning är att ge underlag för bedömning av vilka utbildningar som framgent ska beviljas statligt stöd enligt förordningens krav.

1.3.1 Kvaliteten i utbildningarna bedöms utifrån tre områden

Vi bedömer kvaliteten i utbildningarna utifrån tre granskningsområden:

- Lärande
- Utveckling och förbättring
- Syfte och bidrag till övergripande samhällliga mål

Vi använder nio kvalitetskriterier (bilaga 2) för att bedöma kvaliteten i utbildningarna. Respektive kvalitetskriterium är kopplat till ovan tre granskningsområden och har stöd i regleringarna för konst- och kulturutbildningar.

1.3.2 Varje kvalitetsgranskning resulterar i en rapport

Vi skriver en rapport efter en genomförd kvalitetsgranskning – först en preliminär och sedan en slutlig rapport. I rapporten beskriver vi hur utbildningen är organiserad och hur den fungerar. Vi presenterar även områden som vi bedömer att utbildningsanordnaren bör utveckla.

Underlaget som ligger till grund för våra bedömningar i rapporten utgörs av flera källor:

- Dokument om utbildningen som finns i myndighetens diarium och andra databaser.
- Resultatet från den enkät som vi skickar till de studerande på utbildningen som de har fått svara på i samband med kvalitetsgranskningen.
- Intervjuer med utbildningsledaren och andra representanter för utbildningsanordnaren, representanter för ledningsgruppen eller styrelsen, undervisande personal och de studerande. Intervjuerna genomförs under en heldag när vi besöker utbildningen.
- Ytterligare material som vi begär in i samband med besöket.

Efter besöket skriver vi en preliminär rapport som innehåller vår bedömning om hur utbildningen lever upp till kvalitetskriterierna inom de tre granskningsområdena. Vi skickar sedan den preliminära rapporten till utbildningens ledningsgrupp eller styrelse och utbildningsanordnare. Den huvudsakliga tanken är att utbildningens ledningsgrupp eller styrelse ska identifiera egna utvecklingsområden – utifrån myndighetens bedömningar – som de anser att de behöver arbeta vidare med för att höja utbildningens kvalitet. Därtill får utbildningens ledningsgrupp eller styrelse även möjlighet att kvalitetssäkra fakta. De skickar sedan tillbaka sitt svar till myndigheten.

Därefter skriver vi in hela, eller delar av utbildningsanordnarens svar i den slutliga rapporten. Den slutliga rapporten skickas tillsammans med ett beslut om myndighetens bedömning efter genomförd kvalitetsgranskning till utbildningsanordnaren.

2 Resultatet av kvalitetsgranskningarna 2018

2.1 Åtta kvalitetsgranskade utbildningar

Under 2018 har vi kvalitetsgranskat åtta utbildningar, vilket är något färre jämfört med 2016 och 2017. Att antalet kvalitetsgranskningar är något färre jämfört med tidigare beror på att urvalet av utbildningar delvis baseras på att alla utbildningsanordnare som ska söka om förnyat stöd nästkommande år ska bli kvalitetsgranskade. Och med urvalet av åtta utbildningar 2018 har vi uppfyllt det kriteriet – alla utbildningsanordnare som har ansökt om förnyat stöd under hösten 2018 har också blivit kvalitetsgranskade vid minst en av sina utbildningar.

Antal genomförda kvalitetsgranskningar 2016–2018.

	2016	2017	2018
Antal genomförda kvalitetsgranskningar	10	14	8

2.1.1 Flest kvalitetsgranskade utbildningar är högskoleförberedande

De utbildningar som vi har kvalitetsgranskat 2018 har olika syften. Fyra av de kvalitetsgranskade utbildningarna förbereder för högskolestudier, tre är i kvalificerat yrkeskunnande och en utbildning är kulturarvsbevarande.

Sammanställning av kvalitetsgranskade utbildningar 2018 fördelat på utbildningens övergripande syfte.

	Antal
Högskoleförberedande utbildningar inom det konstnärliga området	4
Yrkesinriktade utbildningar inom det konstnärliga och kulturella området	3
Utbildningar inom kulturarvsområdet	1

2.2 De flesta kvalitetsgranskade utbildningarna har utvecklingsområden

I nästan alla kvalitetsgranskade utbildningar har vi identifierat utvecklingsområden. Sammantaget har vi identifierat 36 utvecklingsområden i sju utbildningar.³ Tabellen nedan visar hur dessa utvecklingsområden är fördelade per granskningsområde.

Inom granskningsområdena utveckling, förbättring, syfte och bidrag till övergripande samhällliga mål har vi identifierat störst andel utvecklingsområden, totalt 83 procent.

Sammanställning av antal och andel identifierade utvecklingsområden 2018.

	Antal	Andel (%)
Lärande	6	17 %
Utveckling och förbättring	16	44 %
Syfte och bidrag till övergripande samhällliga mål	14	39 %

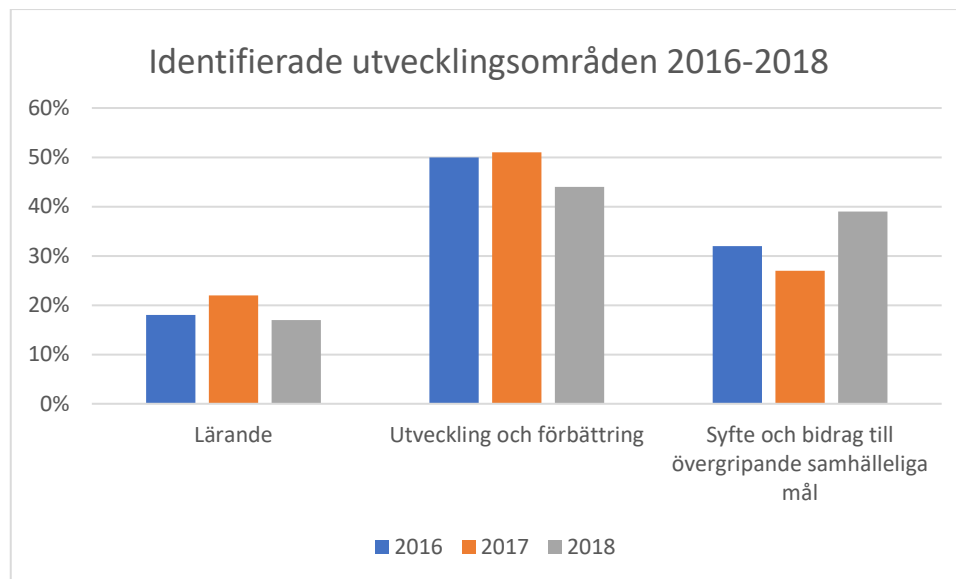
³ I en kvalitetsgranskad utbildning 2018 identifierade vi inga utvecklingsområden.

2.3 Resultat av kvalitetsgranskningar 2016–2018

Resultatet av kvalitetsgranskningarna 2018 liknar till stor del de resultat som vi konstaterade efter kvalitetsgranskningarna 2016 och 2017. Figuren nedan visar att "lärande" är det granskningsområde som fungerar bäst i utbildningarna medan granskningsområdet "utveckling och förbättring" överlag är det område som har störst andel identifierade utvecklingsområden.

Sammanställning av andel identifierade utvecklingsområden 2016–2018.

2.4 Lärande

Inom granskningsområdet "lärande" använder vi tre kvalitetskriterier. Varje kvalitetskriterium beskriver idealtillståndet i utbildningen:

- Utbildningens organisering och praktiska genomförande ger de studerande goda förutsättningar att nå utbildningens mål.
- Utbildningens pedagogiska genomförande ger de studerande goda förutsättningar att nå utbildningens mål.
- Inom ramen för utbildningen sker samverkan med det omgivande samhället.

Inom granskningsområdet "lärande" har vi kvalitetsgranskat förutsättningarna för goda resultat i utbildningarna i relation till utbildningarnas innehåll och mål. Med resultat avses andelen studerande som når utbildningens lärandemål. Inom granskningsområdet har vi granskat hur det pedagogiska genomförandet fungerar för att lära ut och hur detta säkras av utbildningsanordnaren genom pedagogiskt ledarskap. Det pedagogiska upplägget ska ge de studerande goda möjligheter att nå utbildningens mål och utbildningarna ska präglas av integrering av teori, färdighetsträning och reflektion. Vi har även granskat hur utbildningsanordnarens organisation fungerar för att stödja lärandet och i vilken mån utbildningen samverkar med det omgivande samhället.

Under 2018 har vi identifierat sex utvecklingsområden i fyra utbildningar inom granskningsområdet "lärande". Sammantaget är det minst andel identifierade utvecklingsområden sett till våra tre granskningsområden. Det innebär att "lärande" är det granskningsområde som fungerar bäst för alla de kvalitetsgranskade utbildningarna 2018.

Även 2016 och 2017 konstaterade vi att lärandet är den del som fungerar bäst i utbildningarna eftersom vi identifierade minst andel utvecklingsområden inom just det

området. Mer precist konstaterade vi fem utvecklingsområden i tio utbildningar 2016 och 2017 konstaterade vi nio utvecklingsområden i 14 utbildningar.

2.4.1 Organisering, praktiskt och pedagogiskt genomförande ger goda förutsättningar för studerandes måluppfyllelse

För alla kvalitetsgranskade utbildningar 2018 har vi bedömt att utbildningarnas organisering och praktiska och pedagogiska genomförande ger de studerande goda förutsättningar att nå utbildningarnas mål. Flera utbildningar erbjuder de studerande mycket individuell återkoppling som sker i samtal mellan lärare och studerande. Det har vi bedömt skapar goda förutsättningar för de studerande att nå utbildningarnas mål.

Flera utbildningar har en väl fungerande pedagogisk planering och planeringen är i många fall känd av alla berörda. Därutöver har vi under året sett flera goda exempel på stort engagemang från kompetenta lärare. I exempelvis en utbildning arbetade lärarna med ronder där de besökte varandras lektioner för att ge tips på förbättringar. Detta bedömde vi som ett föredömligt sätt att arbeta med systematisk förbättring och utveckling av undervisningen.

2.4.2 Samverkan med det omgivande samhället fungerar överlag väl

I alla utbildningar som vi har kvalitetsgranskat 2018 har vi bedömt att det sker samverkan med det omgivande samhället. I flera utbildningar har vi sett att samverkan med det omgivande samhället är särskilt viktig då den bidrar till utvecklingen av utbildningarna och till att de studerande ska nå utbildningsmålen. Exempelvis sker detta i en utbildning genom en tät kontakt med branschen, professionella yrkesverksamma personers medverkan i undervisningen och en utökad period med praktik i arbetslivet som en del av utbildningen. I en av de högskoleförberedande utbildningarna sker avstämning med relevanta högskolor, vilket vi i detta fall har bedömt som viktigt då det uttalade syftet med utbildningen är att den ska vara just högskoleförberedande.

I en utbildning har vi sett att samverkan med det omgivande samhället har blivit en del av en kulturyttring i samhället. I utbildningen genomför de studerande en musikfestival där de ansvarar för hela festivalen, inklusive planering och praktiskt arbete. Festivalen innebär att de studerande får repetera och framföra ett eller flera verk under professionella former.

Det finns också exempel på utbildningar där vi har bedömt att samverkan med det omgivande samhället behöver utvecklas. I en utbildning har det handlat om att utbildningsanordnaren behöver utveckla och stärka samverkan med olika företag och aktörer som har betydelse för och fungerar som PR- och informationsspridare gentemot utbildningens målgrupper – för att stärka studeranderekryteringen och för att göra utbildningen mer känd och attraktiv i olika målgrupper.

2.4.3 Flest utvecklingsområden handlar om dokumentation av kursmoment

I fyra utbildningar har vi identifierat utvecklingsområden kopplat till dokumentation av kursmoment. I ett fall har vi bedömt att utbildningsanordnaren behöver se över och utveckla kursplanerna så att de speglar utbildningens syfte. I ett annat fall har vi bedömt att utbildningsanordnaren bör se över dokumentationen i de olika delkurserna och projektbeskrivningarna så att det blir tydligare att följa och ökar möjligheten för berörda att se helheten i utbildningen. Detta eftersom det var svårt att förstå hur utbildningen var upplagd då delkurser, projekt och kurser löpte parallellt och det för alla moment gällde olika dokument.

I en annan utbildning har vi bedömt att utbildningsanordnaren behöver se över dokumentationen i de olika kurserna så att det blir tydligare att följa. Detta då kursplanerna inte helt stämde överens med de kurser som fanns beskrivna i utbildningsplanen. Därutöver har vi i ett annat fall bedömt att informationen om de olika

momenten i kurserna behöver tydliggöras och kommuniceras bättre och mer löpande till de studerande. Detta för att ge de studerande en bättre förståelse för respektive moments betydelse för helheten i kurserna.

Även i de utbildningar som vi kvalitetsgranskade 2016 och 2017 såg vi att de identifierade utvecklingsområdena inom "lärande" framförallt handlade om kursplanerna, hur de användes i utbildningarna och dess synlighet för alla berörda. Kursplanerna är viktiga dokument i utbildningarna eftersom de ger utbildningsanordnaren en struktur i sin verksamhet och det ger de studerande en bättre förståelse för vad utbildningarna ska leda till.

2.5 Utveckling och förbättring

Inom granskningsområdet "utveckling och förbättring" använder vi två kvalitetskriterier. Varje kvalitetskriterium beskriver idealtillståndet i utbildningen:

- Utbildningens styrelse eller ledningsgrupp arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling.
- Utbildningen karaktäriseras av ett systematiskt kvalitetsarbete.

Inom området granskar vi om utbildningsanordnaren bedriver ett relevant, verksamt och systematiskt kvalitetsarbete. Ett väl fungerande kvalitetsarbete förutsätter att styrelsen eller ledningsgruppen arbetar effektivt och tar ett aktivt ansvar för att utbildningen utvecklas, vilket ger förutsättningar för andra kvalitetsaspekter som uppfyllelse av utbildningens syfte och mål.

Under 2018 har vi identifierat 16 utvecklingsområden i sju utbildningar inom granskningsområdet "utveckling och förbättring". Det är den största andelen identifierade utvecklingsområden sett till våra tre granskningsområden.

Även 2016 och 2017 hade området störst andel utpekade utvecklingsområden. Mer precist konstaterade vi 14 utvecklingsområden i tio utbildningar 2016 och 2017 konstaterade vi 21 utvecklingsområden i 14 utbildningar.

2.5.1 Ändamålsenliga styrelser och ledningsgrupper

Vissa utbildningar bedrivs med en styrelse, vissa med en ledningsgrupp och andra med både och. I de flesta utbildningarna har vi bedömt att ledningsgrupperna eller styrelserna har god kompetens inom det område som utbildningarna syftar till och att de bidrar till utbildningarnas genomförande och utveckling.

I de flesta utbildningarna utses en eller flera studeranderepresentanter. Deras uppgift är att föra de studerandes talan gentemot utbildningens ledningsgrupp eller styrelse. Det finns dock inga krav på att de studerande ska vara representerade i ledningsgruppen eller styrelsen. Men många utbildningsanordnare ser stora fördelar med sådan studeranderepresentation då de ger de studerande en inblick i och större förståelse för utbildningens styrning och utveckling.

2.5.2 Heterogena ledningsgrupper kan främja kvaliteten i utbildningarna

I två utbildningar har vi bedömt att sammansättningen av ledningsgruppen har varit homogen. I dessa fall har det handlat om att ledningsgruppen bara har bestått av interna ledamöter. Det är inte reglerat hur sammansättningen av ledningsgruppen ska se ut. Även om det inte är närmare reglerat har vi bedömt att externa ledamöter i dessa utbildningar skulle kunna bidra till utbildningarnas utveckling och att det systematiska kvalitetsarbetet förbättras.

Liksom i år konstaterade vi 2017 att externa ledamöter som till exempel företrädare arbetslivet på området kan berika kvalitetsarbetet och bidra till att utbildningen utvecklas. Därutöver konstaterade vi 2017 att utbildningsanordnarna såg positivt på detta och att de

ofta efter kvalitetsgranskningen hade påbörjat ett arbete med att anlita externa ledamöter till ledningsgruppen eller styrelsen.

2.5.3 Många utbildningar saknar en kvalitetsmodell

Vi har 2018 bedömt att fem utbildningar saknar en kvalitetsmodell som innehåller de återkommande momenten planering, genomförande, utvärdering och förbättringar i förhållande till utbildningens olika faser. Alla dessa utbildningar genomför kursutvärderingar och formella eller informella samtal med de studerande. Även om dessa utbildningar har inslag av kvalitetsarbete handlar de identifierade utvecklingsområdena om att utbildningsanordnaren behöver systematisera sitt arbete med kvalitet. Detta för att kunna fortsätta göra det som fungerar väl och för att kunna förändra det som fungerar mindre väl.

I utbildningar där vi har bedömt att kvalitetsarbetet fungerar på ett föredömligt sätt finns en kvalitetsmodell som innehåller de återkommande momenten planering, genomförande, utvärdering och förbättring. Kvalitetsmodellen omfattar även i dessa fall hela utbildningen – både det pedagogiska genomförandet och utbildningens inriktning i stort. I dessa fall är kvalitetsarbetet dokumenterat och därmed är det lätt att följa hur utbildningen följs upp och förbättras. Därutöver kommuniceras kvalitetsarbetet till de studerande. Att återkoppla relativt omgående till de studerande efter exempelvis en kursutvärdering är viktigt eftersom det skapar incitament för de studerande att faktiskt delta i kvalitetsarbetet.

Även 2016 och 2017 såg vi att många utbildningar saknade en kvalitetsmodell. Likt det vi har sett 2018 använde många utbildningsanordnare informella samtal med de studerande i kvalitetsarbetet. Även om informella samtal kan vara viktiga i ett kvalitetsarbete är det vår bedömning att formaliserat och dokumenterat kvalitetsarbete är en förutsättning för att säkra utbildningarnas utveckling och kvalitet.

2.5.4 Styrelser och ledningsgrupper kan överlag bli mer delaktiga i kvalitetsarbetet

I tre av sju utbildningar har vi under 2018 bedömt att det är otydligt hur ledningsgruppen eller styrelsen leder, följer upp, analyserar och ser till att ett systematiskt kvalitetsarbete bedrivs. Även 2016 och 2017 konstaterade vi att styrelser och ledningsgrupper inte alltid var delaktiga i kvalitetsarbetet eller i diskussioner om utbildningarnas utveckling. Därutöver konstaterade vi även att dokumentation av kvalitetsarbetet var ett utvecklingsområde som kan göra arbetet tydligare för alla berörda, om dokumentationen är tillgänglig.

I några av de kvalitetsgranskade utbildningarna är det svårt för utbildningsanordnarna att fylla platserna. I en utbildning var det en särskild utmaning att finna effektiva kanaler för att nå ut med information gentemot potentiella studerande. I ett par av dessa utbildningar har vi sett att utbildningarnas ledningsgrupper eller styrelser inte diskuterar strategiska frågor, till exempel rekrytering av studerande och breddad rekrytering. De styrande i utbildningarna bör diskutera söktrycket till utbildningen och analysera varför det ser ut som det gör – inte bara när antalet är lågt utan även när antalet är högt. Detta för att kunna fortsätta att göra det som fungerar bra och för att få underlag för att förändra något som fungerar mindre bra.

2.6 Syfte och bidrag till övergripande samhälleliga mål

Inom granskningsområdet "syfte och bidrag till övergripande samhälleliga mål" använder vi fyra kvalitetskriterier. Varje kvalitetskriterium beskriver idealtillståndet i utbildningen:

- Utbildningen fyller sitt övergripande syfte som konst- och kulturutbildning.
- Utbildningsanordnaren bedriver arbete med breddad rekrytering och mångfald.

- Utbildningen genomförs med hänsyn till hållbar utveckling.
- Utbildningsanordnaren bedriver arbete för att särskilt främja jämställdhet.

Under 2018 har vi identifierat 14 utvecklingsområden i sju utbildningar inom granskningsområdet om samhälleliga mål. Det är den näst största andelen utvecklingsområden som vi 2018 sett till våra tre granskningsområden.

Även 2016 och 2017 såg vi att detta granskningsområde hade näst flest identifierade utvecklingsområden. Under 2016 konstaterade vi nio utvecklingsområden i tio utbildningar och 2017 konstaterade vi 11 utvecklingsområden i 14 utbildningar.

2.6.1 Alla kvalitetsgranskade utbildningar fyller sina syften

Under 2018 har vi för alla kvalitetsgranskade utbildningar bedömt att de fyller sina övergripande syften som konst- och kulturutbildningar. Utbildningarna har olika syften – fyra av utbildningarna förbereder för högskolestudier, tre är i kvalificerat yrkeskunnande och en utbildning är kulturarvsbevarande.

2.6.2 Alla utbildningar genomförs med hänsyn till hållbar utveckling

I de utbildningar som vi har kvalitetsgranskat 2018 har vi bedömt att de genomförs med hänsyn till hållbar utveckling. Utbildningarna arbetar på olika sätt med flera dimensioner av hållbarhet så som social, ekologisk, ekonomisk och kulturell. I en av konstutbildningarna används nästan bara vattenbaserade färger. I en annan utbildning har så mycket som möjligt av miljöfarliga och giftiga ämnen i produktionen tagits bort. Vidare finns andra exempel på hur utbildningsanordnarna arbetar med hållbar utveckling. En utbildningsanordnare har en miljöpolicy med listade åtgärder för miljöhänsyn. I en annan utbildning handlar det om att förbereda sig för ett hållbart yrkesliv med bland annat diskussioner om att motverka arbetsrelaterad stress.

Under 2017 konstaterade vi att utbildningsanordnarnas arbete med hållbar utveckling var ett utvecklingsområde. Samtidigt konstaterade vi att det fanns ett stort intresse hos utbildningsanordnarna att arbeta med hållbar utveckling då de ansåg att det var ett viktigt område.

2.6.3 Uppföljning av vad studerande gör efter avslutad utbildning är viktigt

I fyra utbildningar har vi bedömt att utbildningsanordnaren bör följa upp vad tidigare studerande gör efter genomgången utbildning. En sådan uppföljning förtydligar bilden av att utbildningen fyller sitt övergripande syfte som konst- och kulturutbildning. I en annan utbildning som är högskoleförberedande har utbildningsanordnaren genomfört en sådan uppföljning. Men för den utbildningen bedömde vi att utbildningsanordnaren kunde komplettera statistiken med studerande som hade kommit in senare på högskolan, inte direkt efter utbildningen. Detta för att på ett ännu bättre sätt förtydliga bilden av att utbildningen är högskoleförberedande.

Även 2017 konstaterade vi att vissa utbildningar inte på ett tillräckligt tydligt sätt hade dokumenterat vart de studerande tar vägen efter avslutad utbildning. Att följa upp vad de studerande gör efter avslutad utbildning är särskilt viktigt av två anledningar. För det första stärker det som tidigare nämnt bilden av att utbildningen fyller sitt syfte som konst- och kulturutbildning. För det andra kan det bidra till ökad kännedom om utbildningen vilket i sin tur gynnar rekryteringen av potentiella studerande.

2.6.4 Många bedriver arbete för att främja jämställdhet mellan könen

De flesta av utbildningsanordnarna arbetar med jämställdhet mellan könen inom för utbildningen relevanta områden. Vissa utbildningar som vi har kvalitetsgranskat integrerar arbetet med jämställdhet mellan könen i själva utbildningen. De studerande på en skådespelarutbildning arbetar könsöverskridande genom att göra moderna tolkningar av

exempelvis kvinnor i manliga roller. I en annan utbildning har utbildningsanordnare anlitat en genuskonsult som har gått igenom utbildningen och lokalerna. Utbildningsanordnaren anlitar också till största delen kvinnliga gästföreläsare för att kompensera för att de fastanställda lärarna är män. Därutöver har alla lärare fått gå en utbildning i genuskunskap.

Samtidigt finns det fall där vi har bedömt att utbildningsanordnare bör kunna göra mer för att bidra till att motverka könsbundna studie- och yrkesval. I dessa fall har det handlat om att könsfördelning är ojämn bland de som söker och bland de som genomför utbildningen.

2.6.5 Flera kan arbeta mer med breddad rekrytering och mångfald

I flera utbildningar har vi bedömt att utbildningsanordnarna kan arbeta mer med breddad rekrytering och mångfald. Att arbeta med breddad rekrytering innebär att det finns en genomtänkt plan och att aktiva insatser görs för att attrahera sökande från underrepresenterade grupper. I något fall har vi bedömt att utbildningsanordnaren behöver förtydliga informationen till potentiella studerande om att det är möjligt att ansöka med reell kompetens. I vissa utbildningar har våra identifierade utvecklingsområden kopplat till breddad rekrytering handlat om att könsfördelningen är ojämn bland de som söker till utbildningarna och de som går utbildningarna.

Likt i år konstaterade vi även 2017 att flera utbildningsanordnare kunde arbeta mer med breddad rekrytering. Även om vi konstaterade att flera kunde arbeta mer med detta såg vi att det fanns flera goda exempel på sådant arbete. Vissa skolor erbjöd år 2017 workshoppar och auditions på andra orter och vissa tog emot potentiella studerande på studiebesök. Även 2018 finns goda exempel på att utbildningsanordnare har arbetat med breddad rekrytering. I en utbildning har utbildningsanordnaren arbetat med breddad rekrytering genom att anta studerande som inte har en omfattande teoretisk kunskap men som har andra relevanta kunskaper i stället. I utbildningen möjliggörs detta genom en nivå- och individanpassad kurs i notering i början av utbildningen. I en annan utbildning arbetar utbildningsanordnaren och styrelsen med breddad rekrytering genom insatser i samarbete med gymnasieskolor i närområdet där elever ges möjlighet att komma till skolan på besök.

3 Konst- och kulturdagen 2018

I slutet av april 2018 anordnade myndigheten en dag för utbildningsanordnare av konst- och kulturutbildningar. Temat för dagen var "kvalitet och utveckling inom konst- och kulturutbildningar". Schemat för dagen var utformat utifrån de iakttagelser som vi gjorde i samband med kvalitetsgranskningarna 2017.

Dagen innehöll bland annat en presentation av Per Mårtensson om arbetet med jämställdhet mellan könen hos Folkuniversitetet Gotlands Tonsättarskola, en presentation av Anna Persson från Dömen Konstskola om breddad rekrytering och en presentation av enhetschef Inger Nordahl om våra erfarenheter av kvalitetsgranskningarna.

3.1 Utbildningsanordnarna tyckte att dagen var mycket givande

Efter konst- och kulturdagen skickade vi en enkät till 44 deltagare som 21 svarade på. Det ger en svarsfrekvens på 48 procent. Enkäten visar att 95 procent av respondenterna ansåg att temat och innehållet för dagen gav dem användbar kunskap om kvalitet i utbildningarna.⁴ Detta har vi även fått bekräftat under de besök som vi har gjort hos de kvalitetsgranskade utbildningarna 2018 – många utbildningsanordnare har understrukit att dagen har bidragit till deras arbete med att utveckla kvaliteten i utbildningarna.

Enkäten visar att 86 procent var särskilt nöjda med presentationerna om breddad rekrytering och jämställdhet mellan könen. De menade att innehållet gav dem inspiration till hur de kan utveckla utbildningarna inom just dessa områden. Vidare visar enkäten att 81 procent var särskilt nöjda med att det fanns möjlighet att ställa frågor inom olika områden till myndighetens medarbetare. De menade att det var värdefullt för dem att kunna ställa frågor i ett personligt möte.

---

⁴ Procentsiffran anger den andel respondenter som har svarat 4–6 på en skala 1–6 (1 innebar inte alls och 6 i högsta grad).

4 Utbildningsanordnarnas återkoppling

Alla utbildningsanordnare som har haft en kvalitetsgranskning under 2018 har fått möjlighet att svara på en enkät. Enkäten avser i synnerhet frågor om vårt bemötande i samband med kvalitetsgranskningarna, rapporternas användbarhet och utbildningsanordnarnas möjligheter till respons. I enkäten har det även funnits möjlighet för fritextsvar.

Av de åtta utbildningsanordnarna som har haft kvalitetsgranskning under 2018 svarade sju på vår enkät. Det innebär en svarsfrekvens på 85 procent.

4.1 Utbildningsanordnarna är överlag nöjda

Utbildningsanordnarna anser i stor utsträckning att de är nöjda med det bemötande som de har fått av utredarna i samband med granskningen. De anser att syftet med kvalitetsgranskningarna har varit tydligt liksom informationen inför besöket. De tycker även att de har fått möjlighet att bemöta de synpunkter som har framkommit vid kvalitetsgranskningen. Detta är även i linje med utbildningsanordnarnas återkoppling till oss efter de genomförda kvalitetsgranskningarna 2016 och 2017.

Det är inte alla utbildningsanordnare som fullt ut håller med om de slutsatser som vi har gjort i samband med kvalitetsgranskningarna. Och alla utbildningsanordnare kan inte ge konkreta exempel på hur kvalitetsgranskningarna har bidragit till att utbildningarna har blivit bättre. Eftersom kvalitetsgranskningarna genomfördes i slutet av 2018 kan det tänkas att det tar tid att arbeta med de utvecklingsområden som vi har identifierat i samband med kvalitetsgranskningarna. Att utbildningsanordnarna inte kan ge konkreta exempel på hur kvalitetsgranskningarna har bidragit till att förbättra kvaliteten i utbildningarna är därmed förståeligt.

5 Myndigheten utvecklar metoden för kvalitetsgranskning

5.1 Översyn av kvalitetskriterier

Under 2019 kommer myndigheten att göra en översyn av de nio kvalitetskriterierna för konst- och kulturutbildningar. Vi har samlat på oss mycket erfarenhet av hur kvalitetskriterierna fungerar. Dels har vi fått återkoppling från utbildningsanordnarna om hur det fungerar att arbeta med kriterierna. Dels har vi själva skaffat oss erfarenheter efter genomförda kvalitetsgranskningar.

Rådet för högskoleförberedande konstnärliga utbildningar har som en av sina uppgifter att stödja myndigheten med att utarbeta kriterier och indikatorer för kvalitetsgranskning av de utbildningar som får stöd enligt förordningen om stöd för konst- och kulturutbildningar och vissa andra utbildningar. Rådet kommer också att vara delaktiga i den översyn av kvalitetskriterierna som myndigheten planerar genomföra 2019.

Ett av kvalitetskriterierna som vi ska utveckla vidare rör utbildningsanordnarnas arbete med breddad rekrytering och mångfald. Ett annat kriterium handlar om ifall utbildningarna genomförs med hänsyn till hållbar utveckling. Vi vet att flera utbildningsanordnare har upplevt svårigheter med att implementera just dessa kvalitetskriterier. Vår ambition med översynen av dessa är att det ska bli tydligare för utbildningsanordnarna att arbeta med dem på ett konstruktivt sätt.

5.2 Uppföljande kvalitetsgranskningar

Under 2019 ska myndigheten påbörja ett arbete med att ta fram en metod för uppföljande kvalitetsgranskning. Tanken med de uppföljande kvalitetsgranskningarna är att se hur utbildningsanordnarna har arbetat vidare med de identifierade utvecklingsområdena och om det har lett till att kvaliteten i utbildningarna har höjts.

6 Bilagor

Bilaga 1 – Utbildningar som har kvalitetsgranskats under 2018

Utbildningsnamn	Utbildningsanordnare	Utbildningsort
Animation och experimentfilm, 80 veckor	Folkuniversitetet – Animationsakademien	Hägersten
Kompositionslinje, 80 veckor	Folkuniversitetet – Gotlands Tonsättarskola	Visby
Keramisk form och produktion	Formakademin i Lidköping AB	Lidköping
Copywriting	Forsbergs Skola AB	Stockholm
Högre textil hantverksutbildning	Föreningen Handarbetets vänner u.p.a.	Stockholm
Grafikgrund	Grafikskolan i Stockholm	Skärholmen
Artist, Musiker och Musikproducent	Kulturama	Stockholm
Skådespelare	Kulturama	Stockholm

Bilaga 2 – Kvalitetskriterier

För att vi ska kunna genomföra en rättssäker och effektiv granskning och värdering av kvaliteten i utbildningarna, använder vi ett antal kvalitetskriterier som utgångspunkt för våra bedömningar. Kvalitetskriterierna för konst-och kulturutbildningar utgår från de syften och mål som återfinns i regelverket och i andra villkor som gäller för utbildningsformen. Kvalitetskriterierna beskriver "idealtillståndet" i utbildningen.

Det kan vara svårt att mäta hur väl en utbildning motsvarar kvalitetskriterierna. Därför arbetar vi med indikatorer, som står i relation till det kriterium som ska värderas. Till varje kvalitetskriterium som granskas finns flera indikatorer.

Kvalitetskriterier för lärande

1. Utbildningens organisering och praktiska genomförande ger de studerande goda förutsättningar att nå utbildningens mål

Utbildningen är väl organiserad och planeringen tar sikte på att ge de studerande goda möjligheter att nå utbildningens mål. Utbildningen genomförs på ett ordnat och välstrukturerat sätt och alla berörda har goda möjligheter att planera sin del i genomförandet. Studiemiljön ger goda förutsättningar för att nå utbildningens mål. Utrustning och lokaler är anpassade till utbildningens innehåll och mål.

2. Utbildningens pedagogiska genomförande ger de studerande goda förutsättningar att nå utbildningens mål

Det pedagogiska upplägget ger de studerande goda möjligheter att nå utbildningens mål och utbildningen präglas av integrering av teori, färdighetsträning och reflektion. De studerande får möjlighet att tänka fritt, ta initiativ och skapa möjligheter att använda sin kompetens. Utbildningen genomförs med respekt för de studerandes olika sätt att lära och de stimuleras att lära för livet.

3. Inom ramen för utbildningen sker samverkan med det omgivande samhället

Utbildningsanordnaren samverkar med relevanta aktörer lokalt, regionalt, nationellt eller internationellt för att bidra till att uppfylla utbildningens syfte. Samverkan sker genom aktiviteter som bidrar till nätverksskapande och långsiktiga kontaktytor mellan studerande och mottagare av den kompetens som utbildningen syftar till. Samverkan bidrar till uppfyllelse av målen i utbildningen.

Kvalitetskriterier för utveckling och förbättring

4. Utbildningens styrelse eller ledningsgrupp arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling

Utbildningens styrelse eller ledningsgrupp har kompetens inom det område utbildningen syftar till och är sammansatt så att utbildningen främjas. Ledamöterna är väl insatta i utbildningen och dess förutsättningar. Ledamöterna har kunskap om sitt uppdrag och gruppen arbetar effektivt och tar ansvar för utbildningens utveckling.

5. Utbildningen karaktäriseras av ett systematiskt kvalitetsarbete

Utbildningens utveckling säkerställs genom ett kvalitetsarbete som leds av styrelsen eller ledningsgruppen. Arbetet karaktäriseras av tydlig ansvarsfördelning, en kvalitetsmodell som är anpassad till utbildningen och ett systematiskt genomförande. Kvalitetsmodellen bygger på återkommande planering, genomförande, utvärdering och översyn och leder till ständig förbättring. Utbildningsanordnaren arbetar aktivt för att tillvarata synpunkter från de studerande och andra berörda i syfte att utveckla utbildningen.

Kvalitetskriterier för syfte och bidrag till övergripande samhällliga mål

6. Utbildningen fyller sitt övergripande syfte som konst- och kulturutbildning

Inom respektive område ska utbildningen främja ett lärande där de studerande förvärvar de kunskaper, färdigheter och kompetenser som krävs för att efter genomförd utbildning vara väl förberedd för högre studier, ett kulturyrke eller kulturarvsbevarande verksamhet. Det finns överensstämmelse mellan utbildningens syfte, mål, innehåll och genomförande. Utbildningens lärandeprocess och resultat samt utveckling och förbättring verkar i riktning mot uppfyllande av syftet.

7. Utbildningsanordnaren bedriver arbete med breddad rekrytering och mångfald

Utbildningsanordnaren eftersträvar att sökande till utbildningen har olika bakgrund på ett sätt som återspeglar befolkningen i stort. Aktiva insatser görs för att attrahera sökande från underrepresenterade grupper. Tillträdesprocessen begränsar inte möjligheterna för sökande ur underrepresenterande grupper. Utbildningens genomförande tar vara på olika perspektiv och strävar efter lika möjligheter för alla att fullfölja utbildningen.

8. Utbildningen genomförs med hänsyn till hållbar utveckling

I utbildningens genomförande tas hänsyn till att utveckling som tillgodoser dagens behov inte ska äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Flera olika dimensioner kan beaktas, t ex social hållbarhet, ekologisk hållbarhet, ekonomisk hållbarhet och kulturell hållbarhet. Utbildningsanordnaren har en väl förankrad strategi för hur man arbetar med för utbildningen relevanta hållbarhetsaspekter.

9. Utbildningsanordnaren bedriver arbete för att särskilt främja jämställdhet

I utbildningens genomförande främjas särskilt jämställdhet mellan könsidentiteter genom bred medvetenhet om och aktivt arbete med för utbildningen relevanta jämställdhetsaspekter.

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan
Box 145, 721 05 Västerås, Sweden
www.myh.se